

Hür vatandaşlar diyarı Türkiye..

Bu memleketin kuruluş bünyesindeki hususiyet..

Yüreklere imanla doludur. Zihinler sükunetli, emniyetli, dünya hâdiselerinin tecellileri ne olursa olsun onları sarsılmaz bir irade ile karşılamaya hazırdırlar.

İNÖNÜ

ETEM İZZET BENİCE

Millî Şef İnönü İstanbul Cumhur yet Halk Partisi kongresinde de yüksek hitabelerinden birini irat etmiş bulunuyorlar. Fikir ve öğüt mekanizmasını bir arada dünya kültür ve görüş hacminin en üstün cevheri ile işletebilen büyük Reisimiz bu hitabelerinde de Türk milleti, tarih ve büyük varlığımızın yarınları yolunda fikirlerini, duygularını, direktif ve ilhamlarını hepimizin kalbinde ve dımağında ayrı ayrı işletip dokunacak birer mâna varlığı halinde irat buyurmuşlardır.

Şef:
a — Partili olmanın şartını,
b — Vazife, mes'uliyet, özveri ölçüsünü,
c — Millî bünyenin hususiyetini ve bu devletin kuruluş şartını,
d — Hürriyet yolunda Cumhuriyet rejimimizin ideolojisini, izah buyurdular ve memleketin, milletin içinde bulunduğu durumu tebarüz ettirdiler.

Bu esaslar memleketimizde ideoloji ve realite halinde ilk defa en büyük salâhiyetin dilinden cemiyete, tarihe ve beşeriyete izah olmaktadır ve izah olunurken de Türk millî ibtidâlinin, Türk inkılabının keskin hatlarını, Türk vatanının kurtuluş ve kuruluşunun prensip cevherleri en halis ve örnek bir vecdlikle ifade edilmektedir. Yarının tarihini ve Türk inkılap rejiminin hususiyet ve prensiplerini cilt cilt serh ve izah edecek olanlar İnönü'nün her nutkunda olduğu gibi bu söylevinde de en samimî ve en hakikî doküman motiflerini bulacaklardır.

Büyük Reis Cumhuriyet Halk Partisinden olmanın en bariz ve seçkin hususiyetini şöyle tavsif buyuruyorlar:

— Parti hükûmetinin muvafak olması bütün gayretlerimizin hedefidir. Parti içinde tenkidler, kontroller hep hükûmetin muvafakiyetine yardım etmek içindir. Partili Parti içinde, hiçbir hakikat olduğu gibi görmekten, olduğu gibi söylemekten çekinmiyoruz. Hükûmet'in en iyi ve en doğru yolda yürümesi için elden gelen her gayreti gösterecektir.

Millî Şef, vazife, mes'uliyet bahsinde de Partiliyi şöylece çerçevesiyor:

— Meselesi ve ihtiyacı çok olan yapıcı yoldaki bir memlekette hesapsız tenkidler ve dilekter en kolay işlerdendir. İyi ve ameli neticeler elde etmek için teklif sahiplerinin mes'uliyet ve imkân telâkileriyle hareket etmeleri lâzımdır.

Ve, Şef buna karşı iktidar ve salâhiyetlerin de vazife ve mes'uliyet garantisini işaret ediyor:

— Enin olabildiğince ki salâhiyet ve iktidar sahipleri, her mülahazayı ve dileği kıymetlendirmek için dikkatlidirler.

Yüksek İnönü millî bünyenin hususiyetini, millî özveri ölçüsünü, bu devletin kuruluş şartını da izah buyurdularken tarih içinde ve tarih karşısında en canlı örneği bugünün icapları bakımından da vatandaşın idrak ve iz'ânına arz ediyorlar:

— Bu devletin büyük fedakârlıklar üzerine kurulduğunu da ma gözümlüğün önünde tutmalıyız. Dünyanın ağır hâdiseleri içinde bu zihniyete daha ziyade lüzum vardır. Millî Mücadelede baba oğluna yanyana saf içinde silâhlı bulunduğunu gördük. Memleketin büyük bir kısmı işgal altında olduğu için serbest mücadele eden

bölgeler hem cephe muharebesini yapıyorlar, hem devletin bütün yüklerini taşıyorlardı. Bu gayretler de kâfi gelmedi. Cepheye erkeğini, cephane taşımaya ve tarla sirmeye kadınlarını göndermiş olan fakir eve giriyor ve mütevazı nesi varsa onun da yüzde kırkını alıyorduk.

Hep beraber selâmete ve Cumhuriyete vardık.

Şefin bu izahı, bu misali yine bu milletin yirmi üç yıllık hayat, mücadele, harp hayatı içinden almıştır. Bu millet, yine o millet, bu bünye yine o bünye, her an içimizde yaşamaya gereken özverilik ruhu yine o ruhtur; o ruh olmak gerektir.

Ve, yine Şef hiçbir hüküm payı bırakmadan davayı bizzat inceliyor ve hükme vardiyyor:

— Görüyorsunuz ki devletin selâmeti icap ettirdiği vakit büyük fedakârlıklar zaruridir. Bu vazifeler sırasına göre su veya bu bölgeye, su veya bu meslek veya san'at sahibine tevccüh edecekler. Bugün çiftçiye, yarı tüccara veya esnafa fazla külfet yüklenemilir. Vatandaş devletin tedbirlerini

(Devamı Sa: 3, Sü: 7 de)

Ekmek yapıcıların umumî toplantısı

Ekmek yapıcılar cemiyetinin yıllık kongresi dün cemiyetin Cagalogludaki merkez binasında yapılmıştır. Evvelâ okunan idare heyeti ve hesap raporlarından anlaşılacağına göre cemiyetin bütçesi 4405 liradır. Bunun 1000 lirası esnaf hastahanesine, 250 lirası da muhtâz âzalarına yardım olarak sarfedilmiştir. Ve yeni yıl bütçesine de bir miktar borç bırakılmıştır.

Raporda buna sebep olarak ekser âzaların cemiyete aidatını muntazaman ödememeleri ve cemiyet dışında bir çok kaydını yaptırması âzanın bulunması gösterilmiştir.

İddiaya göre şehrimizde mevcut 2700 ekmek yapıcısından yalnız 1180 i cemiyete kayıtlı bulunmaktadır.

(Devamı Sa: 3, Sü: 6 da)

Taksim suları dört gün akmyacak!

Ana borularda vusula gelen bir arızanın temiri için yarmıkı Cumartesi gününden itibaren Taksim suları dört gün akmyacaktır.

Akyaba doğru İngiliz ilerleyişi devam ediyor

Yeni Delhi, 25 (A.A.) — Müttefik hava kuvvetleri Birmenyada hava alanlarına taarruz etmişlerdir. Amerikan piket bombacıları da Guadalcanal adından kalkarak Yeni Georgia'daki japon üslerine taarruzda bulunmuşlardır.

Birmenyada Akyap limanına doğru İngiliz ileri hareketi devam etmektedir.

İngiliz'er Fransız demiryollarını döğüyorlar

Londra, 25 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetleri halen Alman kontrolü altında bulunan Fransız demiryolları sebecesine taarruzunu arttırmaktadır. Bundan maksat, bütün demiryol münakahtını felce uğratmak ve makine depolarını tamamiyle tahrip etmektir.

Varlık Vergisi

Şehrimiz bankaları mükelleflere mühim kolaylıklar göstermeğe başladılar

Ankaradan verilen emir üzer ne rehin mukabilinde müteaddit şahıslara para verildi

Şehrimizdeki mükellefler dün 2,5 milyon lira tediye ettiler

Varlık vergisi mükelleflerine kolaylık gösterilmesi hakkında Ankarada Maliye Vekilinin reisliğinde toplanan bankalar müdürleri ıktimanda verilen kararların tatbikatına geçilmesi dün öğleden sonra şehrimize tebliğ olunmuş ve

hemen tatbikata geçilmiştir. Bu karar mucihince vergi borcunun en az yüzde yirmisini ödeyen mükelleflere rehin mukabilinde bankalar altı ayda ödemek üzere çek vermektedirler. Bu meydana İş Bankası ticarî emtaa, Em-lâk ve Eytam Bankası emlak, Ziraat Bankası arazi, Merkez; İş ve Osmanlı bankaları eşham, tahvilât devlet bonoları terhin mukabilinde tediyyatta bulunmaktadırlar.

(Devamı Sa: 3, Sü: 3 de)

Polisimizin bir muvaffakiyeti

9 yıldır aranan bir katil, dün yakayı ele verdi

Bu azılı şahıs, iki kişiyi öldürüp nihayet şehrimize kaçmıştı.

İstanbul zabıtası dün uzun zamanı aramakta olan azılı bir caniyi yakalamıştır.

Katil, Elazığ vilâyetinin Sivice kazasına bağlı Harlatu köyünden 29 yaşlarında Nazmi Ayhan adında biridir. Bu adam, 9 yıl evvel aynı köyden Mustafa ile karısı Haticeyi bir kız alıp verme meselesinden müğber olarak mavzerle öldürmüş, ve bu cinayeti müteakip bir semti meçhule savuşmuştur.

Bütün taharriyata rağmen ka-

til tam 9 sene türlü isim ve hüviyetlerle şehir şehir, köy köy dolaşarak kendisini gizlemeğe muvaffak olmuştur.

Fakat şehrimiz zabıtası bir müddet evvel İstanbul geldiğini tesbit ettiği katilin izini bulmuş ve dün kendisini Eyyüpte Bahariye caddesinde Abdurrahmana ait dokuma fabrikasında çalışırken yakalamıştır.

Bu fabrikada Ahmet hüviyeti ile iş alan katil nihayet kanunua pençesine teslim edilmiştir.

Şimal Afrikasında Vaziyet

Tunusta Almanların Müttefiklerden evvel taarruzu bekleniyor

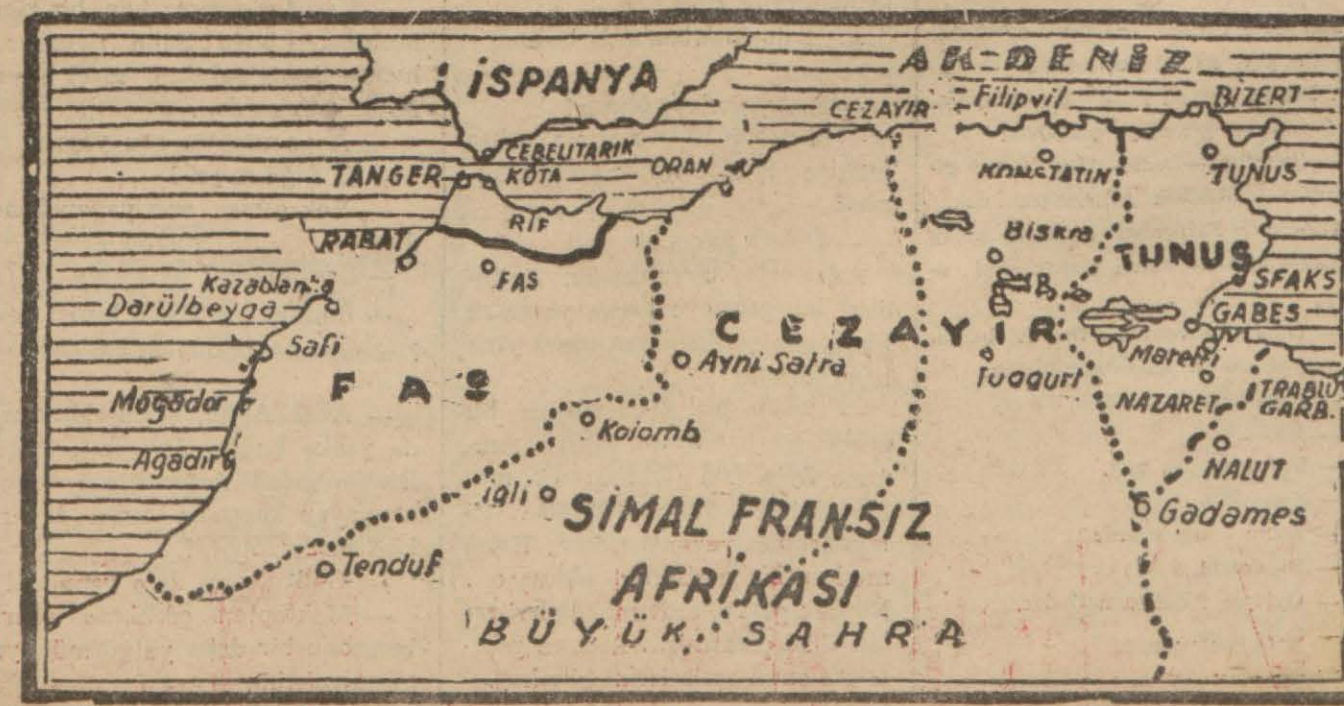
Hâdiseler muharebenin yakında çok şiddelleneceğini göstermektedir

Şimal Afrika Amerikan Umumi Karargâhı: 25 (A.A.) — Dünkü hâdiseler, Tunus muharebesinin pek yakında çok şiddet kebedeceğine göstermektedir. Görünüşe göre, Almanlar, Medjelbab çevresindeki öncülleri geçmiş bulunmakta ve Alman hava kuvvetleri de hiç bir faaliyet eser göstermemektedir.

Salâhiyetli isimeler, General Nehring'in su günlerde, deniz ve hava yolu ile getirilen Mihver takviye ve tanklarıyla taarruza geçeceğini tahmin etmekte ve eğer Mihver Tunuslu mevzilerini muhafaza azmında ise, General Henderson kuvvetleri taarruza başlamadan evvel, Mihverin harekete geçmesi kütumou ilâve etmektedir.

Uğradığı kayıplara rağmen, Tunus, Terablus ve Sordonya'da üsleri bulunması, bakamadan hâlâ müthiş bir taarruz kabiliyetini muhafaza eden Alman hava kuvvetlerinin faaliyetizliği, Müttefikler arasında çeşitli fikirlerin öne

(Devamı Sa: 3, Sü: 6 da)

Tunus ve Fransız Afrikasını gösterir harita

Amiral Darlan mesai odasının önünde nasıl öldürüldü?

Darlan, yaralı olmasına rağmen katil ile bir müddet boğuştu, Amiralin yaveri, katili tutmak istedi ise de o da yaralandı.

İki kurşunla amirali öldüren ve yakalanan katil 20 yaşında bir Fransızdır. Madam Darlan, zevci son nefesini verirken hastahaneye koştu

Darlanın, ölümünden evvel verdiği beyanat

Londra, 25 (A.A.) — Amiral Darlan öldürülmüştür. Katil dün öğleden sonra Cezairdeki yüksek komiserlik binasına girmekte olan Amiral Darlanın üzerine üç el ateş açmıştır.

Fransız olduğu tahmin edilen katil kaçmağa muvaffak olmuştur. Amiral hastahaneye kaldırılmış ve sonradan ölmüştür.

CEZAİRDEN VERİLEN TAFSİLAT

Cezair, 25 (A.A.) — Amiral Darlan dün öğleden sonra saat 3 ü geçerek mesai odasının bulunduğu koridorda katledilmiştir. Ölüm halinde yaralanan Amiral hastahaneye götürülürken son nefesini vermiştir. Katilin İtalyan veya Almanlar tarafından tahrik edilmiş

Dün öğleden sonra mesai odasında öldürüldüğü bildirilen Amiral Darlan

bulunmasının mümkün olduğu söylenmektedir.

Fransız makamları katilin 6.35 çapında bir tabanca ile iki kurşun attığını bildirmektedir. İkinci kurşun Amiralin ciğerlerine girmiş ve öldürücü olmuştur Bununla beraber Amiral, bürsünün kapısında katil ile boğuşmuştur. Katil Amiralin ellerinden kurtulmuş ve iki kurşun daha atmıştır. Kurşunlardan biri bir Fransız subayına isabet etmiştir. Katil tevkif edilmiştir. Şimdi sorgu altındadır. Katili tutanlar diğer bürolardan yetişen Fransız subaylardır. Katilin 20 yaşında bir genç olduğu söyleniyor. İsmi henüz ifşa edilmemektedir.

(Devamı Sa: 3, Sü: 5 de)

Lokantacılar Kongresinde görüşülenler

Bir aşçılık mektebi açılması kararlaştı

Müşterilerine ekmek verenleri lokantacılar, Belediyeye kendileri ihbar edecekler!

Kebapçıların bulduğu çare!

Aşçı, köfteci, piyazcı, içkembeci, lokantacı, kebabçı, mahallebici gibi esnafın bağlı bulunduğu «Lokantacılar cemiyeti»nin yıllık kongresi kalabalık bir âza külesinin ıstirakile Eminönü Halkevinde yapıldı. Riyasete şehrimizin en eski lokantacılarından Sirkeci'deki Cenve lokantası sahibi B. Rahmi Akın seçildi. B. Rahmi Akın heyeti umumiyenin hakkında gösterdiği itimada teşekkür ettikten sonra celseyi açtı ve müzakeratı idare etmeğe başladı.

Okunan hesap ve idare heyeti

(Devamı Sa: 3, Sü: 6 da)

Beşiktaşta iki küçük kardeş kayboldu!

Beşiktaşta 148 numaralı dükkanda berberlik eden Fuhring, 14 yaşındaki Nevzed ve 13 yaşında Erdoğan dinkedi çocukları Bayramın üçüncü günü öğleden sonra evlerinden çıkmışlar ve bir daha geri dönmemişlerdir. Çocukların ne olduğundan hiç bir haber almayan babaları, zabıtaga müretteaat etmişse de bütün araştırmalara rağmen bulunmamışlardır. Emniyet İkinci Sube Müdüğü çocukları aramağa devam etmektedir.

Yeni tarihî tefrikamızı

EHLİSALİBE KARŞI

Osmanlı Türkleri

- Kosvada, Nigboluda, Varnada, Lehistan ovalarında Türkler.
- Tunus, Cezair, Cebelüttarik sahillerinde Türk denizcileri.
- Akdeniz sahilllerinde Ehlisalip çocuklarını terbiye eden Türk denizcilerinin ninnileri...

YAKINDA BAŞLIYORUZ

HALK FILOZOFU

Gazetecilik Enstitüsü

REŞAT FEYZİ

Henüz Darülfünun Üniversite ismini almadan, müessesenin başında bulunan değerli hukuk profesörü ve «devletlerin hususi hakları» hocası «Emin» Muammer Raşit, bir gazeteciler enstitüsü açmak için ne kadar çalışmıştı. Böyle bir yeni teşkilatı vücuda getirmek için hem Maarif Vekillîğinin, hem Basın Birliğinin gen. ş. müzaheretli lâzımdı.

Hatırında kaldığına göre, bahsettığım devir 1930 - 1931 seneleridir. O zaman, henüz Basın Birliği kurulmamıştı. İstanbul'da bir Mathuat Cemiyeti vardı. Basın Birliğini kurmayı istihdaf eden kanun projesi de, belki henüz, bazı ana hatları ile tasavvur halinde idi.

Fakat, gazeteciler enstitüsünü kurmak bir türlü mümkün olamıyordu. Muhterem Muammer Raşit, Darülfünun Emanetine ait binbir

işî arasında bu mevzu da meşgul olur, mütemadiyen müşkülât çıktıkça, üzümler, dururdu.

Darülfünun'un, o zamanki projesine göre, bu enstitü, zannediyorum, iki yıllık bir mesleki yüksek tahsil verecekti.

Yıllardan sonra, bu hatıradan bahsedişimin sebebi şudur: Bugün, böyle bir müesseseye ne kadar lüzum olduğu daha iyi anlaşıyor. Zaman geçtikçe, bu ihtiyacı daha şiddetle hissedeceğiz. Yeni Basın Birliği Kanununda da enstitü değilse bile, zannediyorum, kurslar vesaire gibi mesleki tedrisat yapacak teşkilatlar vücuda getirilmesine dair hükümler vardır.

Bugün, geç de olsa, Muammer Raşidin projesi tekrar ele alınabilir. Ve böyle bir teşebbüs, daha fazla geç kalmaktan doğacak mahzurları bertaraf eder.

Günür Tenkidi

Dert var, derman yok : Romatizma..

Tip ilmi elbette ki çok ilerledi. Meselâ, değil 50 yıl evvelki tip ve tedavi usul ve kanunları, hatta, on yıl evvelki tedavi usulüyle bugünküler arasında çok muazzam fark var. Gittikçe, insanlığın, daha doğrusu insanın meşgul olan bir çok tarafları keşfediliyor.

İnsan vücudunun keşfi ve teşhisi, dünyayı keşfetmekten daha zor. Hâlâ, nice hastalıklar, mikroplar var ki, tip ilmi üzerinde çalışılmaktadır. Diğer taraftan, operatörlük çok ileri gitmiştir. Dün, çok tehlikeli olan bir çok operasyonlar, bugün basit birer iş haline gelmiştir. En nazik nahiyelede operasyonlar yapıyor.

Gelgelelim, böyle hastalıklar da var ki, çok eskidenberi meşhûr olmasına rağmen, bir türlü kat'i tedavileri yapılmıyor. Meselâ, romatizma bunlardan biridir. Filhakika, romatizma ağrıların durdurun belki doksan dokuz türlü müessir ilaç vardır. Fakat, romatizmalı hastalara sorunuz, kat'i şifayı bir türlü bulamamışlardır.

Üzerime âfiyet, romatizma kaptı. Mecrudun sağ tarafı, bühessa bacaklarım ve yem tarafım müstahş ağrıları geçirdi. İlk teşahh, tipin ihtiyarlar gibi, bel bütülmüştü. On gün odam içinde kaldım. Belim doğrultamadım. Geceleri uyuyamadım. Çünki ne ağrı ilacı, ne yuldu köyü, ne suyu, ne sola yatıyordum. Tuğlalar tatıp geçiyorduk. Mesajlar yarıktık. Aşkol lazmı ile oğuşurduk, yünler sarırdık.

Geçti, geçti amma, yeri kaldı, şindi, ritübetli, yağmurda, rüzgârda havalarda, bütün sağ tarafım salyor. Romatizmayı, bir yaz günü, çok terledim, gayet sıcak bir günün rüzgârı aksamında kapıyıma iyi hatırlıyorum.

Doktorlara soruyorum: Kapheslere gitti bir gün devam etmek lâzım, diyorlar. Romatizma der, geçmez, fakat, emzile ve hatta tehlikeli bir hastalıktır. Vücudun meşaklesinde yavaşla. Kalb nahiyesini de çok severmiş.

Hulâsa, insan, romatizmayı bir kere kapıya gersün, bir daha geçmiyor. Romatizmalı dostlara Allah şifalar versin; fakat, şifa nerede?...

R. SABİT

Patates, susam ve zeytinyağ fiyatları düşüyor

ates, susam, zeytinyağı ve diğer fiyatları son günlerde düşmektedir. Ezdimle susam 61 kuruşa, patates «cinsine göre» 32 - 40 kuruşa inmiştir. Topatan zeytinyağı fiyatları da tenezzül etmiştir.

Bir mevkufun evinde bulunan mallar

İzmir cezaevinde mevkuf Uşaklı Ali oğlu Ahmet Ürün Tepoekteki 31 sayılı evinde, İzmirde Şerif Remzi Tcarethaneden ve iplik fabrikasından alınmış bir çok yün, yapağı, pamuk ve iplik bulundugu zabıtaya ihbar edilmiş, yapılan araştırmada iplik, yumak bulunmuştur. Bunları Ahmedin evine kimin sakladığı araştırılmaktadır.

Şükri adında birinin evinde de iplik fabrikasına ait pamuk ipliğinden yapılmış 24 adet yumak, 7 büyük kilo kaytan ipli, siyah ve beyaz karışık bir kilo üstübi, iki buçuk kilo pamuk bulunmuştur.

plan üzerine, önce birer detektif gibi pansiyonun etrafında dolanarak mahbelerinin adresini, locanın kamini öğrenmeye karar verdiler. Sonra birbirinin elini dışine sürterek kat'iyen hizmet etmeyecekleri bir defa daha yemin edip ayrıldılar.

Fahriyle Cihide İstidat caddesine çıkarak yün satıcın ortasında durdular. Fahriye geçitini gözlemleri bakışlarını Cihiden gözlemine çalışarak:

— Selamın... Dedim... Ben terzeye gideceğim... Şimdi ki Allahsamarladık.

Cihide de Fahriyeden bu kadar kolay tesirlediğine eminim olarak elini uzattı:

— Güle güle canım... Ben de berberime gideceğim Allahsamarladık.

— Neye öyle durdun?

— Hiç...

— Benim uzak mı?

— Surecikta...

— Senin terzin nerede.

— Burcukta.

— Öyleyse Allahsamarladık...

— Güle güle...

— Sen de...

— Ayırdılar.

(Daha var)

Harp Vaziyeti

Doğu cephesindeki büyük muharebeye dair iki tarafın rolleri ve netice

Yazan: S.Y. Eski bükrüş Ateşemiliteri

DOĞU CEPHESİNDE:

Cenup cephesinde Rus taarruzları ile başlayan büyük muharebelerin ağırlık merkezi orta Don ve Doneç nehirleri arasındaki geniş kesimde bulunmaktadır.

Bu vaz'yet hakkında Alman iddiası şudur: Rus Başkumandanlığının planı, iki koldan yürüyerek Rostof'u bir kıskaç içine almaktır. Mihver kat'aları adım adım müdafaa etmek ve yeni mevzilere yerleşmek suretiyle bu Rus taarruzunu durdurmuşlar ve şimdi mukabil taarruza geçmişlerdir. Bu maksatla Alman kumandanlığı, muharebeye bol miktarda ihtiyat kuvvetleri sürmüştür.

Buna karşı Rus iddiası da şöyle hulâsa edilebilir:

Don ile Doneç nehirleri arasındaki cephede Rus kuvvetleri Alman müdafasına der'lemesine müvaffak olmuşlardır. Birçok malzeme ile 36 binden fazla esir bırakılan Mihver kat'aları ric'at halindedir. Rus kuvvetleri şimdi Har'kof'dan 230 ve Rostof'dan takriben 200 kilometre mesafede bulunmaktadır. Sovyet ordusunun hedefi, Alman cenup ordularının büyük kısmını imha etmektir. Bu maksatla Rus ordusu Alman hatlarının gerilerine düşen ovada hareket etmektedirler.

Bu iddialardan çıkardığımız netice şudur: Orta Don kesimindeki Mihver müdafaa cephesi, Rus tazyik ne dayanmadığından bir ric'at hareketiyle geri alınmış, bu yüzden Voronej - Rostof ve Rostof - Stalingrad şimendifer hatları tehlikeye maruz kalmıştır. Eğer Almanlar, yeni çek'ildikleri müdafaa hatlarında tutunamazlarsa veya sür'atle kuvvet toplayıp mukabil taarruza girişemezlerse, Alman cenup ordularının şimal yanı ve gerisi bir Rus ihatası karşılacaktır.

Rus planının muvaffak olması.

HAFTANIN SOHBETİ

Eski Bir Arkadaş

Zavallı beni yarı tanıdı, yarı tanıyamadı!

Eski bir mektep arkadaşımım. Ben önce onu tanıyamadım, fakat nasılsa o, beni tanıdı. Kahvede yanyana düştük... Önce yan gözle beni bir hayli süzdü, sonra bir biçimine getirip sordu:

— Siz vakitile falan mektepte okudunuz değil mi?

— Evet.

Dedim. Bunun üzerine kendisini bana tanıtmaya uğraştı. Fakat bu otuz beş, kırk yıllık mektep arkadaşımı nendense bir türlü hatırlamıyordum. Bir aralık dedi ki:

— Şimdi matbaalarda bulunuyor musunuz öyle mi?

— Öyle!

Gegen gün yine sizi burada görmüş te ne iş yaptığınızı kahveciye sormuştum. O da bana matbaalarda falan bulunur demişti. Ne iş yaparsınız matbaalarda?

— Dostlar alışverişte görsün gibi bir şeyler işte!

— Hangi matbaalarda bulunuyorsunuz?

— Hangisinde iş olursa!

— Mürettip falan mısınız, yoksa makine işlerle mi uğraşıyorsunuz?

— Onlara yakın bir şey!

Adameğiz biraz durdu, önündeki bir gazeteye yarım yamalak biraz göz gezdirdikten sonra yine bana döndü:

— Bizen bir daha varmış bu gazete matbaalarında çalışan. Ama o, öyle sizin gibi mürettip, makineci falan, falan değilmiş... Onun işi heride işi şindi. Hattâ meşhur bir muharrir olmuş o.

Bir çok gazetelerde makaleleri falan falan çıkarmış... Arasra gazetelere onun resimlerini bile koyarlarmış...

— Kimmiş acaba o?

ğma veya olmayacağına hükmetmek için vakit henüz erkendir. Bu yeni Rus taarruzu başlayalı ancak 8 - 9 gün olmuştu. Almanlar tahmin ettiğimiz üzere, mukabil taarruza geçtiklerini söylüyorlar. Ben Rusların geri çekileceklerine dünkü yazımda ihtimal vermemiştim. Ruslar Alman mukabil taarruzlarını, eriştikleri mevkillere karşılayacaklar, bundan sonra cenuba doğru taarruza devam edeceklerdir.

Rusların, orta Don ve Doneç nehirleri arasındaki bölgeye nüfuz etmeleri ve buraya büyük kuvvetler sevk edebilmeleri tabiiye sahasını aşan stratejik bir başarıdır. Rus Başkumandanlığı, bu başarıyı ilerletmek için el'nden geleni yapacaktır. Her deliği kapamak isteyen her yerde zayıf kalır. Almanlar, cenup cephesinde bazı kesimlerden geri çekilmeyi göze almadıkça, yani arazi terki fedakarlığına katlanmadıkça, bu (yama) tabiiyesi yüzünden bütün kış yorulacaklar ve nihayet Stalingrad ve Don dirseği üzerinde daha fena şartlar altında ric'ate mecbur olacaklardır.

Almanlar, Kafkasyadaki vaziyet yüzünden geri çekilmek istemiyorlar. Zira, Don dirseğinden çekilecek olurlarsa Kafkasyadaki Alman kuvvetlerinin int'abı yalnız Kırım Yarımadasına ve Kerç boğazına dayanacaktır ki bu tehlikeli bir vaziyettir. O zaman, Kafkasyayı da boşaltmaya mecbur olacaklar. İşte bu mühim sebep dolayısıyla Don dirseği üzerinde ve Stalingrad etrafında azimle ve sebatla dövüşüyorlar.

Fakat her muharebenin bir irtifa gaye noktası vardır. Ruslar, Don dirseğinde ve orta Don nehri cephesindeki üstünlüklerini muhafaza ed'yorlar ve Mihver timentlerini şurada adım adım, burada kilometrelerce geri atıyorlar. Rusların çok kuvvetlendiriklerine (Devamı 3 üncü Sayıfede)

Sıtma mücadelesi

İstanbul mücadele teşkilâh tevsi edilecek

Vilâyetimizde sıtma mücadelesinin hızlandırılması ve teşkilâtın tevsi olunması için yeni Vilâyet, Belediye bütçelerine bu yıl daha fazla tahsisat konulacaktır. Diğer taraftan Beykoz kazasının sıtma mücadelesi muntakasına ithal olunması Parti kongresinde temenni olunmuştur. Bu dilek alâkadarlara bildirilmiştir. Yapılan tedkikat neticesinde şu cevap verilmiştir: «Tekmil Beykoz kazasının sıtma mücadelesi muntakasına ithal olunması mümkün bulunmamıştır. Yalnız on yedi köy bu muntakaya alınmıştır. Fakat Bakırköy kazasında olduğu gibi bu yıl da Beykozda sıvrisinek mücadelesi yapılacaktır.»

Beşiktaşta bir umumi hela yapıldı

Beşiktaşta Çırağan caddesindeki «Şeref Külli» namında bir umumi hela inşa olunması kararlaştırılmıştır. Bu hususta bir proje yapılabilecek belediye imar müdürlüğüne gönderilmiştir.

Kadıköylülerin bir dileği

Hasköy nahiyesine bir «Belediye tabii» verilmesi belediye sınıh işleri müdürlüğünden temenni edilmiştir. Fakat bugünkü kadroya nazaran şimdilik buna imkân olmadığı cevaben bildirilmiştir. İlk fırsatta Hasköye daimi bir belediye doktoru gönderilecektir.

Un satışına müsaade olu'acak mı?

Devletçe tanzim satışları yapılan yerlere diğer vilâyetlerden un ithal olunması hakkındaki kararın kaldırılacağı tahmin olunmaktadır. Eğer bu kabil olursa muayyen miktarda şehriye ve makarna imaline müsaade edilecektir.

Bakırköy kazası köylerinde telefon t sisatı yapılacaktır

Bakırköy kazasının Mahmut bey nahiyesine tabi olan sekiz köy arasında telefon tesisatı yapılması kararlaştırılmış ve köylülerden de para toplanmıştır.

Tel tedarik olundugu zaman bu tesisat hemen yapılacaktır.

DIŞ POLİTİKA

Mihverin erkânı arasında ..

Yazan: Ali Kemal SUNMAN

Mihver tarafını teşkil edenlerin bellibaşlı erkânı arasında şu günlerde bir araya gelerek yeni müzakereler olduğuna dair verilen haberlerin ortaya çıkardığı tabirler de gün geçtikçe süzülmeğetedir. Mihver tarafında ayrılmış başgöstermiş midir? Çetin günleris imtihanı dostlar arasındakı bağları ya daha kuvvetli bir hale getirir, yahut bühittin gevşetirir. Onun için Mihver tarafını teşkil edenler arasındakı münasebetlerin de ne halde bulunduğuna dair ortaya çıkan rivayetleri dinlerken bu mülâhaza çok defa hatıra gelmektedir. Ancak şunu ilâve etmek lâzım ki daha Mihver tarafında bellibaşlı ayrılık hareketleri meydana çıkmış sayılmamaktadır. Meselâ hayli zamandanberi İtalyanın Almanyadan ayrılarak kendi başına evvelâ bir müzakereler sonra da sulh müzakeresine gir seçğine dair dünya matbuatında türlü sözler döndüğü halde fililiyat sahasında bunların neticesi daha belirmemiştir. Onun içi

Mihver tarafını teşkil eden muharrirleri arasında ayrılık hareketleri başgöstermiş gine dair söyleneniye karşı ihtiyatlı bulunmak ictiza ediyor. Fakat meselâ İtalyanın ne olursa olsun sonuna kadar Almanyaya ile beraber harbe devam etmek kararında olduğuna dair vakit vakit söylenen sözlerle bakarak istikbal için bir mâna çıkarmak lâzım gelmektedir. Resmi beyanata bakılırsa Mihverin diğer erkânı da sonuna kadar harbe devam etmek kararındadırlar, birbirlerinden ayrılmıya razı olmayacak görünüyolar. Fakat tarihin tecrübeleri: gösteriyor ki birdenbire vukua gelen bir hadise çoktanberi hazırlanmış sebepleri sanki hemen harekete getirebiliyor ve net'ceyi hazırlamakta ileri gidiyor. Geçen seferki harpte Avusturya - Macaristan imparatorunun Almanyayı bırakarak ayrıca sulh akdi için müzakere kapısı açmaya kalkışacağına ihtimal vermek ıkar sınırlarda müşkülâtı. Fakat ihtiyar imparator Fransova Jozef'in birdenbire ölmesi üzerine Habsburgların tahtına çıkan genç Şarl ilk iş olarak müttefik Kayser'e danışmadan karşı taraf ile barışmak çarelerini aramıştır. Gerçi bu teşebbüslerden bir netice çıkmadı, Fakat görüldü ki artık Almanyaya ile Avusturya - Macaristan arasındaki münasebetler eskisi gib kalmıyacak, halâ fakat çözülmeğe çözülecektir. Kayser Almanyasının eski Başvekili ve meşhur devlet adamı, Prens Bülow bu hali anlatırken Almanyanın Avusturya uğrunda harbe girdiğini, fakat sonunda Avusturyadan vefasızlık gördüğünü söyl yerek 918 de memleketinin uğradığı âkıbete acır.

Tarihten bu misali almayı bu gün de lüzum var: Bir taraftan harpten sıyrılmak için el'atından müzakere yolları aranırken resmi beyanatı sırasında söylenenler hep sonuna kadar harbe devam etmek olmuştur. Fakat aradaki ittifakın vücuda getirmiş olduğu birlik artık sarımsıktır. Görüldü ki en sağlam sanılan ittifaklar da çetin imtihanlar karşısında kolay kolay dayanamamıştır. Bir de şu var ki geçen sefer Avusturya imparatoru Şarl, Kayser Almanyasının harbi kazanmayacağına andığı için Avusturyayı işin içinden mümkün olduğu kadar az zararla sıyırmak istemişti. Ondan da şu öğrenilmiştir: En kuvvetli müttefik bir kere zayıflamaya başlarsa diğerleri de ondan ayrılmak çaresini ararlar.

On sekizinci ilk mektep binası

Beşiktaşta 18 inci ilk mektep binası 1932 yılında hükümetçe satın alınmış ve bu binanın yıktırılarak yerine yeni ve modern bir ilk mektep binası inşa olunması Beşiktaş Parti kongresinde temenni olunmuştur.

Keyfiyet alâkadarlara bildirilmiş, fakat şimdilik bu inşaat imkân olmadığı anlaşılmıştır.

Bütcé açığı müsamere ile kapatılacak

Yeni yıl bütcesindeki açıkları kapama maksadile bir çok ekalliyet okulları çaylı dana, müsamere gibi eğlenceler tertip etme maksadile Maarif Müdürlüğüne müracaatla başlanmışlardır. Maarif müdürlüğü bu kabûl müracaatları sıkı bir incelemeden sonra müsaade vermektedir.

Hadiseler Karşısında SON TELGRAF

YENİ BÜKLE MAKİNESİ

Gazetelerde ilânlar görüyorum: Yeni bir kadın saç kıvrıma makinesi icat edilmiş. otomatik surette saçları bukle yapan bu makineler, o kadar da pahalı bir şey değil..

Bir de derler ki, harp, yalnız yeni silah icadına yarar. fakat, bukle makinesi de, bir nevi kadının silahı değil mi?.

BAYİLERİN GREVİ

Gegenlerde Newyorkta gazete bayileri grev yapmışlardı, bütün şehirde çıkan gazeteler, tevzi edilmeyen matbaalarda kalmış. Newyorkta bir günde basılan gazetelerin mecmuu dört milyon buluyor. Halî Lûtf ü bizim bayilerin böyle grev yapmaları halinde ne düşündüğünü sormuşlar:

— İlk defa, demiş, biz'm gazetelerin az bastığına memnun oluyorum. Çünkü, kendimiz dahi dağıtılabılıriz.

İNSANLIĞIN MÂNASI

Gegenlerde bir arkadaş, yazdığı fıkraya şu serlevhayı koymuştu: «İnsanlığın mânası...»

Be birader, ka-Janı ki, hâlâ, insanlığın mânasını soruyorsun?..

SONSUZ AŞKA DAİR

Bir arkadaş seyrettiği film ismi karşısında hayret duyduğunu anlatıyordu. Çünkü, filmin ismi: «Sonsuz aşk» imiş. Sonsuz aşk olur mu, diye, soruyordu..

Birisine cevap verdi:

— Neden olmasın?.. Baksana muharebenin bile sonu gelmiyor?.. AHMET RAUF

Yeniden elektrik lambası konacak sokaklar

Eminönündeki Kaşıkçı hanı, Bekledede, Medrese ve Çilingir sokaklarında elektrik lambası ile tenvir olunması kararlaştırılmıştır.

BÜRHAN CEVAT

Mizahi ve millî roman No. 59

BİR PALYAÇO DÖRT CANBAZ BİR DE HOKKABAZ

Muharrir: NEZİHE MUHİDDİN

İki arkadaş ellerini çırparak bu fikri alıştırdılar:

— Başım?!

— Başım?!

— Ooh! Çok iyi irin!

— Evet, evet başın yopartlı Yine Cihide mütereddit sordu:

— Başın iyi amma, nasıl yapacağın bu başıca?..

İrinin güldü:

— Nasın yapacağın? Çok kolay... Şimdi yeni bir korse' gelmiş takılala... Evlere koşuyorum... Öyle sıkı, öyle kuvvetli bir adam ki o... Karsıya diyorlar ona... İste korseye bir maddup yapacağız...

Fahriye:

— A ben yazmam! — Dedim...

Cihide de:

— Ben de korse... Ben yazmam...

— Diye cevap verdi...

İrinin...

— Yok bîre! —Diye bir kablula et...

— Ne sen yazacaksın ne de sen...

— Ya kime yazdıracaksın?

— Ben yazdıracağım! Hem de an...

— Ooh! Çok iyi irin!

— Evet, evet başın yopartlı Yine Cihide mütereddit sordu:

— Başın iyi amma, nasıl yapacağın bu başıca?..

İrinin güldü:

— Nasın yapacağın? Çok kolay... Şimdi yeni bir korse' gelmiş takılala... Evlere koşuyorum... Öyle sıkı, öyle kuvvetli bir adam ki o... Karsıya diyorlar ona... İste korseye bir maddup yapacağız...

Fahriye:

— A ben yazmam! — Dedim...

Cihide de:

— Ben de korse... Ben yazmam...

— Diye cevap verdi...

İrinin...

Günün siyasî icmalî

Son 24 Saat içinde
Hâdiselere Bakış

Son Rus taarruzunun gelişimi - Amerikalılar Dakar'a asker çıkardı - Almanlar, İspanyadan Balear adalarını istemişler - Fransa, artık Mihvere katılmış sayılıyor

Tehlis eden: Serah Muammer ALATUR

Papa On İkinci Pî, Noel münasebetiyle radyoda 40 dakika süren bir nutuk söylemiştir. Papa bu nutukunda dünya halkını, temelî adalete ve sefakata üzerine kurulu bir anlaşma yapmaya davet etmiştir. Papa yeni bir sosyal ve ahlâkî nizam tesis etmeye çalışmak lâzım geldiğini söylemiş ve demiştir ki: «Bunu harp meydanlarında ölenlere, onların ailelerine, çocuklarına, ırklarından ve siyasi kanaatlerinden dolayı memleketlerinden nefyedenlere, hava hücumları yüzünden verilen sivil kurbanlara borçluyuz.»

İngiliz Onaşgar kuvvetleri kumandanı general Aleksander de orduya gönderdiği Noel mesajında şöyle demiştir:

«Fikrimce yeni yıl mihverin Şimalî Afrikadan tamamen uzaklaştırılacağı bir yıl olacaktır. Bu fikir bende itimattan daha kuvvetlidir.»

Ruzalet te Noel münasebetiyle bir nutuk söyleyerek, mütefakillerin artık taarruza geçmiş bulunduklarını belirtmiş ve zafere olan itimadını bildirmiştir.

RUSYA MUHAREBESİ
Rusya'daki hareket hakkında mihver kaynaklarından fazla tafsilât verilmeyorsa da, Moskova ve Londra kaynakları vaziyeti şöyle bildiriyorlar:

Orta Don bölgesinde son Rus taarruzu başiyah on gün oluyor. Millerovo şeniden yarım kavis halinde kuşatılmıştır. Kızlorda şehri iyice tehdidi altına almıştır. Şehir Rus topusunun menzili içine girmiştir.

Mihverin envelliğin içindeki kısıybi bir günde yaralı ve esir haric 7000 ölmüştür. Bir haftada ise mihver kuvvetleri 43 bin ölü ve 36 bin esir vermişlerdir.

Ajanın ganimet hakkında verilen rakamlar da çok yüksektir.

Mihver kaynakları ise Rusların büyük bir taarruza girişmiş olduklarını inkâr etmemekle beraber, bu taarruzun geliştiğini kabul etmiyorlar. Ruslar aylarca hazırlanmış ve sonra bu taarruza girişerek, ilk hamlede muvaffakiyetler elde etmiş olabilir. Fakat bu muvaffakiyetler harbin umumî seyrine müessir olamayacaktır.

ŞİMALİ AFRIKADA HARP VAZİYETİ

Amerika bahriye nazırı Stimson dün gazeteciler konferansında Tunus'taki vaziyetten bahsederken demiştir ki: «Kuvvetlerimiz Tunus ve Bizerteyi almak için bir taarruza hazırlanmaktadır. Almanlar da bu taarruza bertaraf etmek için cenebu doğru ilerlemeğe uğraşıyorlar. Ajanların şiddetli mukavemeti, hattâ karşı taarruza geçmeleri beklenebilir.»

Diger taraftan İngiliz kaynakları 8 inci ordunun düşmanı takibe devam ettiğini, bununla beraber takibin yavaşladığını bildiriyor. Artık arazi arızalı bir hâledir.

Diger taraftan mihverin Tunus'a mütemadiyen asker ve malzeme taşıdığı da anlaşılmaktadır. Buna mukabil Fransız kuvvetleri de teğkilâtlandırılmaktadır. General Jiro'nun 300 bin kişilik bir kuvvet vücutte getirmekte olduğu ve bu kuvvetlerin de Amerikalılar tarafından teçhiz edileceği bildirilmektedir.

AMERİKALILAR YENİ KİTALAR GETİRDİLER

«Asosyadet Press» in verdiği bir habere göre, Amerikalılar Dakar'a kuvvet çıkarmışlardır. Dakar Vişye tabii iken, Cezair ve Fas gibi mütefakillerle işbirliği yaptığının, gelen kit'alar Fransızlar tarafından karşılanmıştır.

ALMANLAR BALEAR ADALARINI İŞGAL EDECEK Mİ?

Diger taraftan Newyork'tan verilen bir habere göre, mihvecillerin boz durmadığı anlaşıyor. Bu habere, Almanların Balear adalarının işgaline müsaade edilmesini

İspanya hükümetinden istedikleri bildirilmektedir. Bu kaynağa göre, İspanya hükümeti raz olmazsa, Almanlar bu adaları zorla işgal edeceklerdir. Bu adaların işgalinin Afrika harbinde ve kit'aların müdafaasında ne büyük önemde bir hareket olacağına şüphe yoktur.

FRANSANIN VAZİYETİ

Berlin'den gelen bir habere, Laval ile Hitler arasında yapılan görüşmelerde, Fransa ile yapılacak işbirliğinin konuşulduğu bildirilmektedir. Bu habere göre, Fransa artık tamamiyle Mihverin nüfuzuna girmiş telâki edilmiştir.

Şimalî Avrupa'da Yeni Nizamın ilk be-titirleri görünmeğe başlamış gibidir. Arnavut Başvekilî, kendi memleketinin hiç bir vakti İtalya idaresi altında olduğunu kadar geniş teklîde malik olmadığını ve bundan şefet duyduğuna söylemiştir. Slovak Başvekilî de aynı mealdâ sözler söylemiştir.

Parti Reisinin çayı

Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul Vilâyet kongresi dün öğleden sonra üç günlük çalışmalarından sonra mesaisini bitirmiştir.

Celse sonunda büyüklere tazim telgrafları çekilmesine karar verilmiş ve yapılan intihapta Mithat Nemli, Farukî Dereli, Hasene İlgaz, Nurettin Ali Berkol, Halik Osgunsu, Sadi İrmak, Celâl Dikmen, Yusuf Ziya Erdem vilâyet idare heyeti asıl âzâlığına seçilmişlerdir.

Parti kurultayına da delegeler seçilmiş ve kongre dağılmıştır.

İstanbul Cumhuriyet Halk Partisi Reisi Suat Hayri Ürgüplü kongre âzaları şerefine bir çay ziyafeti vermiştir. Taksim belediye gazinosunda verilen çayda Örfî İdare Komutanı General Sabit Noyon, İstanbul Muntaka Komutanı General Salim Cevat, Valiye Belediye Reisi Dr. Lütfî Kirdar, mebuslar, güzeteciler ve tanınmış diger zevat hazır bulunmuşlardır. Çay saat 19 a kadar samimi bir hava içinde devam etmiştir.

Yeni şiddetlice bir zelzele daha oldu

İstanbul, 25 (A.A.) — Kandilli Rasat-hanesinden bildirilmiştir: Bu sabah yaz saatiiyle 2 yi 48 dakika 9 saniye geçe şiddetli bir yerdepreni kaydedilmiştir. Merkez üssü İstanbul'dan 130 kilometre mesafede olduğu tahmin edilmiştir.

İskenderiyedeki otobüsler getirtiliyor

Belediyenin Amerikaya sipariş ettiği ve bir müddet önce İskenderiyede vagonculuk müddetinden bîkâmede olan otobüslerin Haydarpaşaya nakli için Devlet Demiryolları İdaresi vagon tahsis etmiştir. Bunlar pek yakın bir zamanda şehrimize gelip seferlere başlayacaklardır.

BU GECE
ŞARK'ta Tam 9 da
Renkli sinema dünyasının yarattığı en büyük eser
Dâhi büyük Rejisör **VEİT HARLAN'ın**
dillerde dolaşacak asrımızın nefis harikası;
Altın Şehir
(Die Goldene Stadt)
Yeni tarzda tabii renkli
Emsalsiz bir ültira
Harikulade bir içat
Yeni tarzda tabii renkli
Baş Rolde: Balıkcının karısı filmi baş yıldızı **Kristina Söderbaum**
İbret verici bir aile faciası:
Peginde delâstığı erkeklerin yaldızlı ve şatafatlı vaidlerine aldandıp, babasının nasi hatlarını hiçe sayan bir genç kızın yürekler parçalayıcı feci akıbeti.
Analar, Babalar: Saadetleri için çırpındığınız evlatlarınızla bu filmi seyrederiniz.
Biletlerinizi evvelden aldınız, Telefon: 40380

ŞEHİRDEN - MEMLEKETTEN - BÜTÜN DÜNYADAN

SON HABERLER

RUS CEPHELERİNDE VAZİYET

Ruslar Kafkasyada da taarruza geçtiler

Moskovaya göre, Almanların orta Don'daki ric'atı devam ediyor

Moskova, 25 (A.A.) — Rus kuvvetlerinin Kafkaslarda dördüncü bir taarruza geçtikleri bildirilmektedir.

Nalçikin cenup doğusunda bulunan Sovyetler teşebbüsü ele alarak Alman mukavemet hattını kırılmışlar ve 20 kilometre kadar ilerlemişlerdir.

ORTA DON'DA ALMAN RIC'ATI DEVAM EDİYOR

Moskova, 25 (A.A.) — Orta Don cephesinde Rus taarruzu muvaffakiyetle devam etmektedir. Almanların ric'at hareketi müzâzamsızlık içinde cereyan etmektedir. Almanlar bu ric'at hareketi esnasında mükemmelen hazırlanmış mukavemet noktalarını müdafa etmek için bırakmışlardır. Düşman hava alanlarında uçaklarını olduğu gibi bırakıp kaçmaktadır. Bir yerde Ruslar 17 uçağı sapsağlam ele geçirmişlerdir.

Moskova, 25 (A.A.) — Orta Don cephesinde hareketlerine devam eden kuvvetlerimiz 15 ilâ 20 kilometre daha ilerlemişlerdir. 8 gün içinde bazı noktalarda Ruslar 200 kilometre ileriye gitmişlerdir.

Ruslar; 6 şehir ve Voronej — Rostof demiryolu üzerinde iki büyük gar da dahil olmak üzere 30 - 40 meskün mahalli geri almışlardır.

Dün, 5600 esir almış ve 6000 Alman öldürülmüştür.

Son Rus taarruzu esnasında 50 bin düşman imha edilmiş ve 43 bini de esir alınmıştır.

Milerovalı şehrine karşı hareket gelişmektedir. Doğudan ve batıdan ilerleyen kuvvetler şehre 30 kilometre yaklaşmışlardır.

Rusların yaptıkları büyük 3 taarruz esnasında Almanlar 250,000 kişi kaybetmiş bulunuyorlar.

Torinodaki fabrikaların çoğu artık işleyemiyor

İngiliz hava akın'arı hakkında verilen yeni tafsilat

Londra, 25 (A.A.) — 28 Son-teşrinde 9 ilâkânuna kadar İngiliz hava kuvvetleri tarafından Torinoya yapılan akınlar sırasında endüstri tesisleriyle fabrikalar ve atölyelerde en az 70'i tam hasara uğramıştır. Bunlar arasında Fiat tesislerinden 10 ve Lancia tesislerinden 2 si ciddi hasara uğramış bulunmaktadırlar.

Bu haberi veren hava nazırlığı haberler servisi, tamamen tahrip olunan ve işlemez hale gelen tesislerin pek çok olduğunu ilâve etmektedir. Ayrıca, topanenin yarım hektarlık kısmı da tahrip olmuştur. Bu tahribat 18 ve 20 Son-teşrinde buralarda yapılan hasardan tamamiye aynadır. Umumi hizmetler servisi ile 5 kişi dahil olmak üzere askerî binalarda da ağır hasarlar yapılmıştır.

Amiral Darlan nasıl öldürüldü?

(1 İnci Sahifeden Devam)

Katli sabahleyin Yüksek Komiserlik dairesine gelmiş ve Amiral gömmeğe isteklerini söylemiştir. Amiral dairesinde bulunmadığından katli geri dönmüş ve tekrar öğleden sonra gelmiştir. Burada Amiral'in bürosundan bir kaç adım geride durmuş ve Amiral'in bürosuna gitmek üzere koridorlardan geçişini görmede ates etmiştir. Başbaşı Fourcade salâhın istikametine çevirmiş ve teşebbüsü emişse de, özünden bir tutamın yararı almıştır.

AMİRAL DARLANIN SON BEYANATI

Amiral Darlan 61 yaşında ve bir Fransız bahriyeli ailesinin oğlu idi. Amiral, Şimalî Afrikada müddet bir Fransız hükümeti kurtarmak tasavvurunda olmadığı halde müddetli demetinde bir kaç saat sonra öldürülmüştür. Amiral bunun için şöyle demiş bulunuyordu: «Fransızın 1939 da sahîp olduğu ve Amerikalılarla İngilizlerle Fransaya iadesine söz verildiği kâğıtlara kavuşacağı zafır günlerinden sonra vaziyet tamamiyle değişmiştir. Ben, şahsen, Almanların elinde bulunan Maresal Petenin salâhiyetli ve dâhi şüphe hareket ediyorum. Fransa müddetinde bana tevdi ve emanet edildiği kâğıtlarımdan, Fransa tekrar bahriyeyi elinde bulduğu ve kendi müddetinde kendi hâlden olduğu zaman, ötedüğü seferleri serbestçe sefer ederim. Mütefakiller, içtimal herhangi bir sistemi Fransaya cöbren kabul et-tirmeyecelerdir. Bu sebeple, Şimalî Afrika bir devlet değildir, fakat gerekçe bir federasyondur. Pek yakında bu teğkilî kurumlaştırmak için kâğıtların emredilecektir. Halli hâzır durumumuz müddetinde olduğu kadar değişimemeğe çalışacağız. Bununla beraber, göze batan açık haklılıkları da tamire uğraşacağız.»

Amiral Darlan bizzat kendi otomobili ile hastahaneye taşınmış ve bir tubip tarafından, son dâhi mevsim yapılmış, derhal haberdar edilen Madam Darlan hemen gelmişse de, Amiral son nefesini vermiş bulunuyordu.

Cezairde vaziyet şöyledir. Katilin siyasi bir ötürün işlemiş bulunmasına rağmen, idarecilerle cemiyetler gibi görünmektedir. Bununla beraber, halk arasında çok derin bir infial vardır.

AMİRALIN YAVERİ DE YARALANDI

Londra, 25 (A.A.) — Amerikan Millî Radyo Servisinin muhabirî Amiral Darlanın katli hakkında sunları bildirmektedir.

Amiral Darlanın katli Cezair'deki Yüksek Komiserlik binasının bîcîme salonunda bulunuyordu. Amiral Darlan içeriye girince katli Amiral ile el silâhı eskimiş ve sonra da üzerine atılmıştır.

Amiral'in yaverlerinden bir araya girmek istemişse de bacasından bir yara almıştır.

Bir ifadeye göre, Amiral hastahaneye kaldırılmadan ölmüştür.

GENERAL JIRO ASAYIŞI

TEMİN EDECEK

Londra, 24 (A.A.) — Cezair Radyosu General jiro'nun Şimalî Afrikada asayişin temini için üzerine alması bulunduğunu bildirmektedir.

Lokantacılar Cemiyetinde görüşmeler

(1 İnci Sahifeden Devam)

raporlarından anlaşıldığına göre 2929 âzast olan cemiyetin son bir yıl içinde esnaf hastahanesine 2600 lira yatırmış ve muhtağ âzastına da 285 lira yardım etmiştir. Bundan başka, 483 müesseseye ucuz masa örtüsü dağıtmış ve 1002 müstahdeme de beyaz ceketlik keten kumaş tevzi etmiştir. İdare heyetine görüşmeleri bu işlerden ötürü teşekkür eden üyeler bilâhare dileklere geçtiler ve evvelâ; belediye tarafından kaldırılan «Kane mukabili lokantalarda yemek verme usulü» nün yeniden ihdasını, kesada uğrayan işlerinin bu suretle düzenlenmesini istediler. İçlerinden bazıları da yana yakıla, kebabçıların bu işte kazandıklarını söyleyerek, ekserimizin bilmediği şeylerden bahsettiler:

Meger bir çok kebabçıların yakın civar kasaba ve vilâyetlerden getirdikleri ekmekleri kızararak yordurdu içinde kebabla veriyor ve bu suretle müşterilerinin ekmek ihtiyacını temin ediyorlarmış. Hem de 55 — 65 kuruşa.

Bundan sonra kebabçıların B. Suphi söz alarak, Ankara, Eskişehir vilâyetlerinde olduğu gibi burada da kebabçılara «İdali kebab» yapabilmeleri için her gün karne mukabilinde ekmek verilmesi hususunda yeni idare heyetinin tegebbüste bulunmasını ileri sürdü. Bu talep kabul edildi.

BİR KADIN ÂZANIN ŞAYANI DİKKAT TEKLİFİ

Âzalardan ve Beyoğlu lokantacılarından Güllü Tez isiminde bir bayan da ayağa kalkarak Türk açlığını ve Şark yemeklerinin cihana ün salan tarihî şöhratından bahsettikten sonra dedi ki:

«Arkadaşlar hükümetin emri-ne aykırı olarak lokantasında müşterilerine ekmek verenleri menfaatimizi ve haysiyetimizi korumak için ihbarda bulunalım. Bu hususta söz birliği edelim.»

Bu teklifi alkışlarla kabul edilen bayan Güllü, Türk açlığını gittikçe sönmekte olduğunu, yeni usta açığı yetiştirmeyi beyanla ikinci teklifi olarak ta mütehasas açığı yetiştirmek üzere bir «Lokantacı mektebi» açılmasını istedi. Bu talep de kabul edildi.

Müteakiben yeni idare heyeti intihabına geçildi ve seçin neticesinde Mustafa Doğanay, Mehmet Sabri Öztürk, Mehmet Eraslan, Mahir Sönmez, Salih Bilgör, Osman Bîr yeni idare heyetine intihap olundular.

Artık kongre mesaisini bitirmişti. B. Rahmi Akkan bunu âzalara tebliğ etti ve yeni idare heyetine muvaffakiyet temennisi ile toplantıya son verildi.

Ben de ayrılmak cemiyet reisi Mustafa Doğanay meslek bir müddet veren bir adam halile bana dedi ki:

«Hakkâten bir lokantacılık mektebine çok ihtiyacımız vardı. İnşallah yakında bu mektebi açacağız ve usta açılar yetiştirerek Türk açlığını inkırazdan kurtaracağız!»

BÜLENT HAMDİ ERİM

Şimalî Afrikasında

(1 İnci Sahifeden Devam)

sürümüne sebep olmuştur.

MONGOMERİ YENİ HAMLEYE HAZIRLANIYOR

Londra, 25 (A.A.) — Tarabkusta Romen kuvvetlerini Sektör Ordü takibe devam etmektedir. İkinci bir saldırı için Montgomery ileri hatlara malzeme ve mühimmat getirmektedir.

ALMANLAR BİR TEPEDEN ATILDI

Cezair, 25 (A.A.) — Tunus'ta Medj el bab kesiminde karşıdâhi keşif faaliyetleri sürdürülmektedir.

Mihver kuvvetleri Fransızların elinde bulunan Keruan şehri geri almak için teşebbüslerde bulunmuşlar, fakat bütün bunlar ekamele uğratılmıştır.

Mütefakiller kuvvetleri Medj el Bab'ın bütün tepelerinden birinden düşmanı atışlar ve oraya yerleşmişlerdir. Düşman tepeleri geri almaya yetenmiş, fakat hiç bir netice elde edememiştir.

Ekmek yapıcılar

(1 İnci Sahifeden Devam)

Bu raporlar kabul edilmiş ve bilâhare bazı temenniler ileri sürülerek yeni idare heyeti âzaları intihabı yapılmıştır.

Bu intihapta reisliğe B. Şevki Başkaya, âzâlıkları B. İsmail E. gin, Maharram Tokael, İsmail Kuzlu, İbrahim Karagan. Eyüp Başkuru seçilmişlerdir.

Hür vatandaşlar diyarı Türkiye

(Basmakaleden Devam)

İyi yürekle ve iyi niyetle karşılamalıdır.»

Büyük Şefin bu hükümlerinde varlık vergisine tâbi mükellefler de kendi haklarında büyük bir pay ve hisse arıyabilirler. Devletin kuruluşu, vatanın kurtuluşu ve Cumhuriyete erişi, bugünkü haysiyetli, şerefli, refahlı durumu buluşu yolunda canlarını, mallarını, varlıklarını en halis özeri ve vatan duygusu ile feda edenlere hatâ üçte bire bile tekabül etmeyen bir madde karşıdâhi çıkarmak bugünkü nesillerden yalnız bir kısmına nasip olmuş bir vatan ve şeref fedakârlığıdır. Halbuki onlar, yani geçmiştekiler hem mallarını, hem canlarını verdiler ve bu vatanın kurtuluşunu bir kan ve cehennem tufanı içinde temin ettiler. Biz, henüz harbin dördüncü kışı içinde canımızdan, kanımızdan hiçbir şey vermiş olmamızın sadece devlet'in madde istiraki davetini yerine getirmiş bulunmam vazifesini hem de Mal'ye Vekâletinin bankalar vasıtası ile göstermeyi kabul ettiğî büyük kolaylıklarla üzerimize almış bulunuyoruz. Kalbimde ve vicdanımda halis ve samimi vatan duygusu ve muhabbeti taşıyan herkes için prensip tektir:

— Herşey vatan için.

Binaenaleyh icap ettikçe ve devlet lüzum gösterdikçe değil madde varlığımızdan bir kısmını, herşeyimizin bütününi vatanın selâmeti uğrunda terketmeye hazır bulunmuyoruz. Ancak, bu sayede bir ki dünyanın her hercümerci içinde memleketimizin bütünlüğünü, vatanımızın selâmetini, istiklâlimizi herşeye karşı mahfuz ve ayakta tutabiliriz.

Yüksek Millî Şef, hitabelerinde Türkiye Cumhuriyeti rejiminin hürriyet yolunda ve uğrunda ideolojisini de bilhassa «aret buyurmuşlardır:

«Vatanımız hür vatandaşların diyarı olarak kalacaktır.»

Bu tek cümle bütün emeklerimiz, iktidatlarımız, özveriliğimiz, gayesi, milli müdafaadaki reberimiz, kan dökme hazır bulunmuşumuzdaki şir hep bu vatanın hür vatandaşların saadeti ile bezeli hür ve mistik bir devlet olarak ebediyete kadar bekasını temin içindir.

Bunun içindir ki:

«Yürekle imanla doludur. Zih'ner sükûnetli, emniyetli, dünya hâdiselerinin tecellileri ne olursa olsun onları sırsılmaz bir itade ile karşılamaya hazırızdır.»

ETEM İZZET BENİCE

Eolu Belediye Keisi ile bir âza ve b r müteahhit tevafı dâhil

(1 İnci Sahifeden Devam)

Bolu muntakasının vaziyeti icabı, her yerden ucuzla ekmek satması lâzım geleceği hususuna işaret etmişlerdir. Bunun üzerine belediye meclisinde hususi bir toplantı yapılmış ve 30 kâlosu 8 ile 12 lira arasında olmak üzere köylülerden buğday toplatılmasına karar verilmiştir. Bu karar tasvip olunmuş ve buğdayları şehir civarındaki kara değirmenlerinde öğütülmesi ileri sürülmüştür. Fakat Belediye Reisi Reşat Aker bu değirmenlerde öğütmenin gayrifennini olduğunu, şehrin 50 kilometre civarındaki Tınç kazasında bulunan asri değirmende öğütülmesini ileri sürmüş, belediye meclisi âzasından Mehmet İnanın amazadesi müteahhit İzzet İnan vasıtasla buğday ve unun temin edilmesine devam edilmştir. Bundan başka buğdaylar Ticaret Vekâline söylediği gibi Tırse'deki değirmende değil, kara değirmenlerinde gayrifennini şartları altında daha ucuz öğütülmüştür.

Keyfiyet müddetini İsmail Hakkı Alacaya ihbar edilmiştir. Müddetini ise vaziyet emiş ve hâdisede iht'kar olduğunun tesbit ettirmiştir. Bu arada kara değirmenleriyle fırınlarda cürmü meşhurlu yapılmış ve 12 ton un çıkarılmıştır. Bunun üzerine suçular mahkemeye verilmiştir. Mahkeme, Belediye Reisi Reşat Akerle belediye meclisi âzasından Mehmet İnan ve müteahhit İzzet İnanı ihtikâr suçundan tevkil etmiştir.

Mahkemeye teşkil edilen ehli-vukuf, ekmeğin 24 kuruşa satılacağını tesbit etmiştir.

